

Heklugosið næsta

I.

Guðmundur Kjartansson jarðfræðingur hefir enn sýnt dugn að sinn og áhuga, með því að nota páskafríið sitt til þess að ganga á Heklu — sem hann hefir áður athugað manna mest — og geta síðan frælt oss á því, að hitinn sá, sem undir býr og vilanlega hefir alltaf leitað á, er nú kominn efst upp í fjallið, þó að lítillega sje enn þá. En jarðskjálflakippir þeir, sem sagt er af, kynnu að stafa af viðleitni til gossprenginga. neðst í fjallinu, eða ekki djúpt undir því.

Þess er ekki getið, að Hekla hafi gosið fyr en 1104, svo að þá hafði hún hvílt sig a. m. k. rúm 200 ár; því að það verður að teljast býsna ólíklegt, að hvergi hefði verið á það minst, ef gos hefði þar orðið áður, eftir að landið bygðist. Hefir hún síðan aldrei hvílt sig eins lengi og nú, þar sem Heklugosið síðasta á aldarafmæli á þessu ári. Guðm. Kjartansson segir, að ef t. v. geti liðið mannsaldur enn, áður en hitinn, sem nú er að gera vart við sig, komist svo

upp úr, að gos verði af, og ætla jeg ekki að bera á móli því. En alteins líklegt þykir mjer þó, að undirbúningnum undir gosið sje nú að mestu lokið, svo að ekki verði sprenginganna, sem það hefja, mjög langt að biða. En það er enganveginn víst, að gosið verði mjög stórkostlegt, þó að svona langt sje orðið á milli.

II.

Ísland er nú á tímamótum eins og aldrei áður, og vægt gos, sem engan skaða gerði, mætti líta á eins og nokkurs konar fagnaðarmerki landvættanna yfir því, að nú stæði loks til, að hjer yrði Farsælda Frón, eins og Jónas kvað. En hinsvegar má líkja hinu ógurlega gosi árið 1300, við nokkurs konar dómsdagsbásúnublastur, er boðað hafi fyrir, hinar ömurlegu aldir hverskyns hnignunar, er í hönd fóru, og þar sem loks var svo komið, að minstu munaði að hjer yrði landauðn, í stað þeirrar hagsældar, sem er svo nauðsynleg til þess að þjóðin geti þrífist og sýnt hvað í henni býr.

12. 4.

Helgi Pjeturss.